

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főter 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
--	---	--

Hazafiatlanság.

Midőn Vörösmarty Mihály, koszaros költőnk örökké élő „Fóthi dal“-a eme minden magyar ember szívéből fakadó sorait: „*A legelső magyar ember a király, érte minden honfi karja készen áll*“ megírta, bizonyára távol állott tőle még csak az a gondolat is, hogy épen az ország szívében, a magyarság által lakott vidék kellő közepében legyen majd ember, ki megtagadja azt a kedves kötelességet, melylyel a legnagyobb magyar, édes hazánk, Magyarország apostoli királya iránt viseltetni kell.

Az egész ország s közte Csongrád város polgárságának is augusztus 18 — hála Istennek — hosszú idők óta ünnepe. Ezernyolczszázharmincz, augusztus 18-án született Első Ferencz József koronás királyunk s ezt a nagy napot megkoronáztatása óta mindig fénynyel, örömmel üli meg a nemzet. Nemzetiség és felekezetiesség nélküli ünnepe ez az országnak s ez évben is az volt Magyarország összes községe közül mindnek, csupán egyetlenegy, Csongrád város róm. katolikus vallásu hívei fosztattak meg attól, hogy hálájukat a Mindenható előtt s hódolatukat a koronás király iránt e napon bemutassák.

Csongrád város 20,000 et tevő róm. kath. lakójának lelkipásztora, a híres néppárti agitátor, a püspökfaló Hegyi Antal, mint azt előre is hirdette, megtette, hogy Felséges urunk, szeretett királyunk születése napján mintegy tüntetesképen, nem tartott ünnepélyes hálaadó istentiszteletet.

Hogy az ily eljárás, mely a polgárság szívét a királytól elidegeníteni van hivatva, a katolikus klérus eddig fanusított hazafiságának mennyiben felel meg, azt nem vitatjuk, csupán Csongrád város képviselőtestületét kérdezzük: vajjon hajlandó-e még továbbra is tétlenül elnézni azon arculapásokat, melyekben Hegyi Antal e község polgárságát minduntalan részesíti?

Szégyen-szégyen után ér bennünket s fordul felénk mindannyiszor az ország szeme, hogy vajjon meddig tűri még, meddig rakja még zsebre Csongrád városa azokat az uri baraczkokat, melyeket az általa fizetett, saját emlőjén hízalt rom. kath. plébánosa időközönként, bizonyos holdváltozásokkor ad neki?

Felemelkedünk Schuszter Constantin váci püspök Ö nagyméltóságához, mint főpaphoz, kit mindenkor mint kiváló hazafit ismertünk, tisztelettel kérdezzük: tűri-e, tűrheti-e azt, hogy egyházmegyéjében legyen olyan pap,

ki vét a koronás király iránti tisztelet ellen s elidegeníteni törekszik tőle alattvalóinak szívét.

Mert értjük azt — hiszen a szeretet vallásának főpapja levén — hogy megbocsájtott Hegyi Antalnak a vele szemben elkövetett sérelmekért s talán más szempontok miatt elnézte azt, hogy ugyanazt a papját bizonyos svájci mise pénzek magánkezébe való fordításával hírlap utján vádolják annélkül, hogy tisztázta volna a közönség előtt magát, vagy, hogy a hívőktől eredő panaszos felterjesztést máig sem intéztette el, vagy inkább annak elintézéséről a hívőket nem értesítette; de ha a kegyelmes püspök minden intőszózata s megfenyítése nélkül ezt is elviszi Hegyi Antal, ne feledje el Ö excellenciája: árnyat vet az a püspöki székre is.

A király iránt való köteles tisztelet megtagadása maga oly hazafiatlanság, melytől csak egy lépés a hazaárulás.

A ki az egyiket meri, alkalomadtán a másikat is megteheti. A magyar király apostoli, kinek Szent-István által szerzett jogai máig is fennállanak s egyszersmind a legfőbb kegyúr is, háromszoros tehát az a tisztelet, melylyel felkent személye iránt a pap viseltetni tartozik. És mégis Hegyi

TÁRCZA.

A nétről.

A népkert árnyas fái közt
Megélenkült az élet,
Egy este ott az Istenek
Kovártélyt bérelének.

A nagy melegben megpezdült
A fiatalság vére,
S koszorút font előbb Apoll'
Majd Bachus nagy fejére.

Mig ott az ifju nemzedék
A csárdást vígan járja,
Örömmel jó búcsúra el
Vidéki hívők árja.

Mert holnap itt nagy nap leszen:
Nagyboldogasszony napja.
Illőkép ünnepelni kész
Ezt Csongrád szelid papja.

A büjtben — óh, óh! — táncolni
Már ki az ördög látott?!
S üres gyomorral ragaták
Az ájtatos plakátot.

„Jertek csak, jertek hiveim,
Itt a néppárti maszlag,

Melyért felfordulás után
Száz napi búcsút adnak!

Ki nem jó, sátán viszi el,
Azt megfogja az átok,
Ha majd felfordultok ti is,
Mint felfordult apátok!”

S honnan nem rég buzgó ima
Repült a magas égnek,
Pestről importált vén barát
Kurjongatott a népnek.

Tombolt, s beszéli hogy: „Te nép
Vagy hazám büszkesége...!”
A polgár meg sóhajtozott:
„De nagy Isten verése!”

Egy összekinzott honfi már
Tovább nem bírta állni,
S kiált: „Könnyebb hazudni hé,
Mint burgonyát kapálni!”

A vad beszéd hatása volt,
Hogy kilenez legény vére
Festé pirosra a követ —
Szent Rókus reggelére.

A hét delén, a zaklatott
Szívek hogy csendesültek,
Szorgalmatos városatyák
Tanácsra összeültek.

Megvitatták, az árva nép
Mit fizet majd adóba,
S a vita közben a haza.
Hogy, hogyanem feljött szóba.

Uccu! Kigörbül gazd'uram
S a szót „intemplálja”:
„Ki mer beszélni itt olyat
Hogy neki van hazája?!”

„A község, megye, meg a hon,
— Szólt szurkálva a légben —
No meg a magyar gazda is,
Bennem van egy személyben!”

„Azért én semmit sem adok
A tempolyós papirra,
Nem bánom bármi üdvös is,
Mi arra legyen írva!”

Elvéhez végig hű maradt
A közjó gondos öre,
S ott fentről (?) büszkén néze le
Minden jelenlevőre.

Ágyulövések rezgeték
Szerdán a tiszta léget,
Alkotmányos Uralkodónk
Születésnapja végett.

Néppártban utazó papunk
Gyűlölködő haragja,

Antal, a római katolikus plébános, mint annyi ezer hívő lelkipásztora, megmeri azt a hazafiatlanságot cselekedni, hogy megtagadja hiveitől a királyért tartandó ünnepélyes misét. Meglazult benne a király személye iránti tisztelet, mert mint azt a néppárt helyi hivatalos közlönyében írja, végrehajtják rajta az adót, mert megbüntetik az általa elkövetett s a király által szentesített törvényekben ütköző cselekmények s a szabályrendeletileg tiltott kihágásokért. Ez tehát az ok?! Avagy így kívánja ezt Zichy Nándor gróf és Molnár János apát?!

Igaz, a példa vonz, egy bolond csinálhat százat, de hogy Magyarországon legyen még egy másik ember, kit magyar anya szült a világra, pap vagy foglalkozásra nézve bárki más, ki követné e nyomorúságos példát, e józan ész nélkülözöttet, azt nem hisszük.

Nem igaz, nem lehet, el e bűnös sötét gondolatokkal, mert ha került is, mint millio szem buza között konkoly, ki pap létére durva hazafiatlanságot árult el, a magyarság szívében nem lazult még meg a koronás király iránti tisztelet s ha Csongrád város polgársága hazafiatlan papja miatt nem is mondhatott az Úr oltára előtt hálaadó imát, szívéből csinált örömeinek oltárt s úgy vett részt a többi hazafiak, magyar hazánk ünneplőinek sorában s igaz szeretete, hűség és ragaszkodása kifejezéseül velünk érezve, velünk kiált:

Tartsd meg, áld meg Istenünk a királyt!

Ájtatos könyörgés.

Elmondta dicsőségesen uralkodó Felső Királyunk születés napjának 67-ik évfordulója alkalmából a csongrádi izr. templomban tartott ünnepélyes istentisztelet alatt Buehler Márton rabbi.

Nagy és hatalmas Istenünk! Nem valásunk, nem felekeztünk, sem pedig vallá-

Királyunkért a szent misét
Kereken megtagadta.

Összegyűlt hát egy kis sereg,
És lelkesen kívánja
— A zsinagóga fala közt —
Aldást a jó királyra.

Rövid, de lelkes szép imát
Mondott a rabbi érte,
S felkent fejére Istenünk!
Szent áldásodat kérte.

Tartsd is meg Őt, emennek meg
Nézd el még ezt a dolgát, —
Hiszen szegény nem tudja ez,
Hogy meddig tart a korlát!

Előbb a püspök, már király.
Holnap nagyobb jön sorba.
Galambbegyébe kit bevesz,
S tiporni vágy a porba.

Ne halld Te őt, mindenfelé
Kinek hatalma terjed,
Éltesd sorá még minékünk
A dicső Fejedelmet.

Szajkó.

sünk iránti kötelesség az, a mi szokatlan órában összehívott bennünket. Ez alkalommal csupán csak mint polgárok, csakis mint hazánk fiai jelentünk meg előtted Istenem. Megjelentünk, hogy hazafiúi kötelességet rójunk le mi is, hogy az országos ünnepben részt vegyünk. Mert a mai nap, augusztus 18-ika Magyarország jelekori történelmében nagy jelentőségű egy nap — koronás királyunk születés-napja. Azért is, mint ma széles e haza minden templomában, úgy a mi Istennek szentelt templomunkban is buzgó imák szállnak fel Első Ferencz József üdvéért, jólétéért. Ide jöttünk, hogy királyunk számára a királyok királyától életet, egészséget, boldogságot kérjünk.

Üdvödben ujjongunk! Istenünk nevében lobogtatjuk zászlónkat! Hátalatt lelekkel borulunk le előtted menyeyi Atyánk e szent és magasztos órában, a Te isteni kegyelmed áldotta meg legkegyelmesebb urunkat, királyunkat, e drága hon szeretett édes atyját kinek üdvé a mi üdvünk, boldogsága a mi boldogságunk, öröme a mi örömünk, fogadd hálánkat, hogy oltalmaztad, hogy atyai szemed örökösödött felette, hogy megnyugtattad fájalmában, megnyugtattad bánatában, vedd szívünk mélyéből fakadó hálánkat Urunk Istenünk, öre hazánknak, öre királyunknak, üdv és malaszt örök kiapadhatlan kútforrása!

Eljöttünk, hogy felséges urunk születés napjának 67-ik évfordulója alkalmából esdve kérjük a Teremtő nagy Istent, hogy árássa áldását arra az alkotmányosan uralkodó jó atyára, aki csak gyermekeiért és gyermekeiben él, akinek életét csak egy törekvés tölti el, csak egy gondolat vezérli azoknak, boldogítása azoknak, akiknek vezetését a Mindenható keze reá bizta és akik boldogok annak tudatában, hogy felséges királyunk nem csak ura, hanem atyja is népének. És ő atyai szívét nem törték meg a dicső hazát egymás után érte nagy csapások sem. Legnagyobb bánata, legnagyobb gyász közepe sem feledkezett meg uralkodói magas hivatásáról. A szenvedések vihara tépte dicső családfájának ékes lombzatát! Villám sújtotta családi boldogságát — de ő nem lankadt, nem ingadozott, nem tértávozott és a bánat sűrű özönében leghívebben és legpontosabban teljesített, alkotmányos uralkodó munkálkodásában keresett és talált megnyugvást megsebezett szívének, alattvalóinak osztatlan szeretetében és rendületlen hűségében keresett és talált vigaszt sajnó bánatára.

Mert az ő trónja mögött millió állanak. És ez a mi felemelő, hazafiúi büszkeséget keltő, hogy minde törzs minden nép minden párt és minden árnyalat egyenlő rajongó szeretettel, törhetetlen hűséggel, változatlan odaadással környezi királyunk trónusát, felséges személyét, dicsőséges királyi házáat. És felséges királyunk megis érdemli, népe rajongó szeretetét, mert alkotmányosabban uralkodó király még nem ült trónon, népe üdvéért melegebb érő szívet nem takart még királyi palást népe javát célzó nemesebb gondolattal telt halantéket nem ékesített még királyi korona. Felső királyunk az igazi béke felkent apostola és azért említik dicső nevét még Európán kívül is hódoló tisztelettel.

Azért halgasd meg jószágos Istenünk ama lelkünk mélyéből hozzád küldött fohászinkat, melyekben áldást kérünk felséges királyunkra, I. Ferencz József-re.

Tartsd meg őt a szellem és test üdvességében az emberi élet legvégső határáig, koronázd összes népeinek boldogítására irányuló törekvését sikerrel, hogy élvezzék összes alattvalói dicső és bölcs uralkodása alatt a közjólét, a haladás és művelődés termékeit, engedd meg, hogy ezen legatyáibb uralkodó népeinek hűségében, rendíthetetlen szeretetében találja fel fáradozásainak legszébb jutalmát és ez képezze koronájában, a legtündöklőbb éket!

Tartsd meg és őrizd meg felséges királyasszonyunkat Erzsébetet, a minden női erénynek és szivnemességnek méltó, ragyogó példányképét, ki ritka nemes lelkű letének a napokban is fényes tanubizonyosságát szolgáltatva, amidőn az árvizkárosultak javára a gyűjtését maga kezdeményezte és ismét eulatáns tanujelét adta páratlan szivjóságának.

Árássd ki áldásod bő malasztját imádva szeretett édes hazánkra Magyarországra, óvd meg azt minden véstől, külellenségtől, adj termékenységet talajának, jólétet lakosságnak, hogy az ország összes népessége mindene erejét, összes tehetségét kifejthesse a nemzeti szellem erősödésére, a nemzeti nagy hivatásának teljesítésére, hogy mindenkor biztos támaszt leljen gyermekeinek bátor kitartásában, önfeláldozó ragaszkodásában hazánk szent zászlója alatt!

Áldd meg e hon minden vallású, minden párt árnyalatú hű fiát. Ne engedd, hogy a gyűlölködésnek galád magváthintsekel a békés polgárok szívébe. Ne engedd, hogy testvéri szeretet helyett gyűlöletnek szenvedélyes tanát hirdessék imádott hazánkban. Irtsd ki a gyűlöletnek nemtelenpusztító szikráját, azoknak kebléből, akik a felekezeti szétvonásban, kiesinyestorzsalkodásban és nemzetegységét veszélyeztető béketlen áramlatban lelnek örömet. Óh nyisd ki a gyűlöletektől elvakultoknak szemét, hogy belássák tévedéseiket, hogy mindannyian annak biztos tudatára ébredjenek, hogy imádott hazánk, csak akkor lehet igazán boldog, csak akkor tarthatjuk fenn a második évezredben csorbithatlan épségben, ha az egyetértés, a béke, a testvéri szeretetnek szent láncolata fűz bennünket egygyé. Áld meg mindazokat, akik e drága földön laknak, akik drága hazánk javát, üdvét, boldogságát viselik szívükön!

Áldd meg szeretett városunkat és minden egyes lakosát. Hadd töltse be mindannyiunk szívét a testvéri szeretetnek boldogító érzete. Engedd, hogy mindig annak biztos tudatában éljünk mindannyian, hogy hogy egy a Király, akit szeretünk, egy a törvény melyet követünk, egy a föld, mely ápol és majdan eltakar és egy az Isten, kinek kegyelmeért közösen esedezünk. Ne engedd óh Uram, hogy testvér testvér között különbséget ismerjen, ne engedd, hogy a vallás szétválaszson bennünket, sőt add, hogy az Egy Istenben való közös hit kapcsolja össze az egyébként különféle vallás szerint imádkozó embereket. Mert egy közös Atyánk Istenünk van mindannyiunknak. Engedd végre, hogy meglegyünk győződve, mindannyian arról, hogy Te vagy örökön örökké az egyetlen egy! Te vagy reményeink szirtje, üdvünk pajzsa! Amen.

UJDONSÁGOK.

— **Kinevezés.** Frank Zoltán okl. polgári iskolai tanítót, ki nálunk is működött, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a pásztoi állami polgári iskolához segéd tanítóvá nevezte ki.

— **Iskolaszéki ülés.** F. hó 20-án tartotta a községi iskolaszéki rendes havi ülését, melyen több fontos tárgy nyert elintézését. Többek között Mészáros Imre tanyai tanító urat, ki eddig a „Szent László” című tanyai iskolánál működött, a bukroparti tanyai iskolához helyezte át. A néhai Gassich Lajos elhalálozásával fenmaradt 31 főt ismétlő iskolai díjat pedig Schubert Julia és Valigurszky Julia tanítónők között osztotta fel. kik az igazgató jelentése szerint a legjobb eredményt mutatták fel; megrendelték a polgári iskolai tanári könyvtár részére a Szilágyi-féle millenniumi történelmi munkát. Az elemi iskolai tanerők elhelyezésében az iskolaszék nem hozott határozatot, csak azután fog benne intézkedni, ha az államosítás megsürgetése végett a miniszteriumhoz küldendő deputáció visszaérkezik.

— **Az összetartás ápolása.** A csongrádi tanítói járásgyűlés féré téve minden szükkeblültséget, a kartársi szeretet melegétől áthatva, azon fáradozik, hogy a megyei tanítók az itt tartandó gyűlés alkalmával ne csak hogy jól érezzék magukat, hanem szórakozásra is módot nyújtani akar nekik. E célból tervebe vette október 16-án egy jótékony czélú műkedvelői előadás megtartását, melyen mint szereplők, csakis járásgyűlési tagok vennének részt. Az előadás után, mely vagy a népkerti színpadon, ha az idő akkor kedvező lesz, vagy a kaszinói teremben tartatnék, bál következik. A mérsékelt árak folytán remélhető jövedelem vagy a Csongrádmegyei Eötvös-alapra, vagy a járási tanítói egyesület céljaira fordítatnék, 17 én délben pedig társas ebéd rendeztetnék, melyen a helybeli előkelőségeken kívül esetleg a miniszter, vagy az államtitkár, továbbá a főispán vagy alispán, a megyei tanfelügyelő és a Néptanítók Lapja valamint a Nemzeti Iskola szerkesztője is a megyei tanítókkal együtt ünneplene. Az eszme szép és magasztos, csak a kitartás ne hiányozzék a járásgyűlésben annak keresztül vitelére. Mi azt hisszük, hogy váltvetett munkássággal a járási tanítógyűlés megmenetheti ezen nagy gyűlésnek erkölcsi sikerét. Segitse is az Isten őket rá!

— **Tanítói gyűlés.** F. hó 16-án d. e. 9 órakor a csongrádi tanítói járásgyűlés kivüli közgyűlést tartott. Tárgyak voltak: a községi előjáróság és a csongrádmegyei tanítógyűlés központi választmányának átiratai a megyei tanítói gyűlésnek ez évben Csongrádon leendő megtartása tárgyában. A járásgyűlési közgyűlésre hivatalos volt az előjáróság részéről a két jegyző és a két bíró. És ezek közül, csodálatos véletlen, egy sem jelent meg daczára, hogy az a gyűlés lett volna hivatalos arra, hogy a vidéki tanítók fogadtatását illetőleg, előjáróság és a járási tanító egyesület közösen megállapodásra jussanak. A idő jelét véljük fölismerni azon körülményben, hogy a tanítók férfiasan, bátran hozták meg e tárgyban határozatukat, félre töve az esetleges üldöztetés, az aknamunka neantelen fogalmát, melyeknek némelek ezáltal kitéve lesznek, határozatul kimondták, hogy: Habár a képviselő testület a megyei tanító egyesület ez évi közgyűlésének Csongrádon leendő megtartása ügyében a csongrádjárási tanítógyűlés megkérdőzése nélkül intézkedett, sőt ezen ügy tárgyalása alkalmával a közgyűlésben azon kijelentésnek is adott kifejezést, hogy „ehhez a járásgyűlésnek semmi köze”, továbbá, habár a jelenjárásgyűlési közgyűlésre, melyben a közgyűlés módosztatának megállapítása lett volna a cél, a meghívott községi előjáróság egy tagja sem jelent meg, s ezáltal az egyöntetű intézkedésnek gátat vetett: mindazáltal a járásgyűlési közgyűlés kimondja határozatul azt hogy a megyei tanítói közgyűlésnek Csongrádon való megtartását készséggel tudomásul veszi s a kartársakat szívesen és örömmel

fogadja, — azonban a közgyűlésre megjelenő kartársak elszállásolásában, a fűnt elmondottak után, részt nem vehet. Mi, részünkről, üdvözöljük a járásgyűlést, hogy ez ügyben ilyen szigorú tárgyilagossággal járt el. Végül határozatott, hogy a csongrádi tanyai tanítók és vidékieknek tekintendők a tekintetben, hogy a városban rendes lakásuk nincs, azért az egyesület megkeresni határozta a megyei tanfelügyelőt, hogy ezek részére a belügyminiszter 85/046/896 határozatához képest fuvar — és napidíjban részesüljenek, a mit kifizetni a község lesz köteles, a mely összeg 6—6 forintnál kevesebb nem lehet. A központ átiratát is tudomásul vették és kijelentettek, hogy őket örömmel látják körükben, de elszállásolásukról az előjáróság fog gondoskodni — ha gondoskodik.

— **A mit a püspök sem engedhet el.** Köz tudomásu dolog, hogy a mi kegyes főpásztorunk: Schusztér Constantin ő nagyméltósága nagyon jó szívu főpásztor. Így történt azután, hogy kegyesen megbocsájtott Hegyi Antal plébános urnak azért a nyilvános meghurcoltatásért, melyben néhány évvel ezelőtt részesítette. Hát a mi nézetünk az, hogy amennyiben a támadás Schusztér Constantin ő nagyméltósága személyét érintette, tökéletesen izlésétől függ azt meg nem törölni, sőt azért Hegyi Antalnak, mint eltévedt bárányknak megbocsájtani. Vannak azonban most már halomszámra Hegyi Antal plébános urnak viselt dolgai, melyek nem Schusztér Constantin ő nagy méltóságának személyét érintik, hanem egyrészt felséges Urunk és királyunk apostoli személye iránti tiszteletet sérthetik, más részt pedig az összes r. kath. papság tekintélyén üt csorbát. Mert Hegyi Antal plébános ur azt a tényét, hogy felséges Urunkért, mint apostoli királyért és a magyarországi r. kath. egyház legfelsőbb kegyuráért, legmagasabb születése napján, megtagadja az istentiszteletet, sőt ezzel lapjában, a „Csongrádi Közlöny”-ben fennen dicsekedik, ilyen acciditását a felkent apostoli király iránti lojalitásnak nincs jogában elengedni még Schusztér Constantin, vagyis püspökünk ő nagyméltóságának sem. De nincs jogában elengedni azt sem, midőn a svajeci misepánczok esikkesztésének vádját magán hagyta száradni a t. plébános ur. Szerfelett kíváncsiak vagyunk tehát arra, hogy mit csinál a püspök ur?!

— **Hangverseny.** Vidéken tanuló ifjúságunk mielőtt bevonult volna a tudományok csarnokába, egy szép és élvezetes estét szerzett városunk intelligens közönségének. A táncmulatsággal egybekötött hangverseny méltóképen sorakozik ama hangversenyekhez, a melyeket tanuló ifjaink már az elmúlt években is dicséretreméltó buzgósággal rendeztek. Minden tekintetben nagyon sikerült a hangverseny, mely a népkerti színpadon f. hó 14-én este folyt le. A közreműködők kivétel nélkül nagyon jól megállták helyüket és szépen oldották meg feladatukat. Am a közönség sem maradt hálátlan, a közreműködők mindegyikét zajosan tapsolta, éljenezte. A műsort Vannay Ferencz polg. iskolai rajztanár által rendezett pompás előkép fejezte be. Megemlítjük, hogy a rendezőség a közreműködő hölgyeket egy egy csinos csokorral ajándékozta meg. Hangverseny után tánczra perdült a fáradhatatlan ifjúság és rakta magyaros jó kedvvel és tüsszel egész a hajnali órákig. A hangverseny tiszta jövedelme 59 frt 84 kr. volt, mely összeg „Polgári iskola segélyalap” czímen kezelteik. A jótékony czél érdekében felül fizettek Ujhelyi Nándor 3 frt Holczér Adolf 20 kr., Szűcs Miklós 50 kr., Mátéffy Kálmán 3 frt. Hacker Mátyás 50 kr., Kovács Elemér 50 kr., Goda Gyula 50 kr., Kovács Sándor 50 kr., Kucséra Ferencz 50 kr., László János 50 kr., X Y. 20 kr., Baghy Zsigmond 4 frt összesen 13 frt 60 kr. Hogy a hangverseny olyan fényesen sikerült, az a rendezőség, de különösen Vannay Ferencz és Baghy Zsigmond urak érdeme kik nagy buzgósággal végeztek nehéz feladatukat. Reméljük, hogy tanuló ifjaink jövőre is hangversenyeznek.

— **Nimród gyűlés.** Az augusztus 15-ével megnyitott vadászati évad felelevenítette a

Nimródok életét is. F. hó 18-án d. u. 5 órakor a népkertben gyűltek össze s megalakították a tisztkart. Elnökül: Éder János, lapunk felelős szerkesztője, jegyzőül: Blázsik Mihály, pénztárnokul Eszes Imre lett megválasztva. Törölték a társaság tagjai sorából: Turcsányi Lajost, ki betegsége miatt lépett ki, egyuttal felvették Tekulics Sándort, Veszelovszky Lászlót és Arany Dénes vasuti főnököt. A társulatnak jelenleg 18 tagja van.

— **Kálmán Károly** sóskúti plébános és országgyűlési képviselő két ízben is tartott beszédet a m. vasárnap. Beszédjének refrenje mind a két ízben az volt, hogy „nem boldog a magyar”. Hogy boldog legyen, ahhoz 3 dolog szükséges. 1 ször: Tiszteljék Hegyi Antal plébánost, mint pártatlan lelkiatyát. 2 ször: Kizárólag, csak a néppárti papoknak higgyenek és néppárti jelöltre szavazzanak. 3 ször: Autonómiai képviselőnek Károlyi László grófit válasszák meg, azt a Károlyi Lászlót, a ki a csongrádi aratókat esendőrről zavartatta el a pusztájáról.

— **Bortermésre való kilátásunk.** A nedves nyári időjárás miatt, mely melegágya volt a peranosporának, most már annyira megtámadta a szőlőlevelet, hogy még a rendszeresen permetezett szőlő levelein is meglátszik. Az a szerencse, hogy a permetezett leveleket tökéletesen nem bírja tönkretenni s ha hullik is le belőle, marad rajta annyi, mennyivel a termés megélelődhetik. A nem permetezett szőlőkön alig-alig van levél s természetes dolog, hogy azután annak a bora sem lesz jó. A csongrádi szőlőknek ez évben több mint fele permetezve lett, jövőre pedig, mivel a peranospora elleni védekezés kötelező lesz, mindenkinek permetezni kell. Az új bort már kéregetik, 12—14 frtot ígérnek hektoliteriért.

— **Csak nekik szabad.** A néppárti plébános urak úgy fent a parlamentben, mint lent a vidéken, nem győzik teletorokkal kiabálni, hogy a kormány elkobozza a polgárok szavazati jogát. Hát most, az autonómiai választók összeírása itt, Hegyi Antal plébános nr magas tetszésére volt bizva és megtörtént, hogy össze-vissza mintegy 4000 választót voltak szivesek összeírni. Már pedig Bakonyi Elek dr. ügyvéd és papi pártfogolt a mult vasárnap azt hirdette a szószékrol, hogy mindem rom. kath. polgár, akár adófizető, akár nem, autonómiai választó az esetben, ha a 24 évet betöltötte. Hát, hogy lehet akkor itt csak 4000 autonómiai választó, midőn körülbelül 5000 községi választó van. Már pedig, községi választó csak az lehet, a ki 24 éves és a mellet adófizető is. Ugy látszik, hogy jogot elkobozni is csak a „nebánts virágok”-nak, a rom. kath. plébánosoknak szabad.

— **Csatorna Budapesttől Csongrádig.** Két évi munka után a Duna-Tisza-csatorna tervezete teljesen elkészült. A tervezetet Koltor László mérnök készítette, e szerint a csatorna husz méter szélességben vonulna Budapesttől Csongrádig, s ennek kiágazása lenne a félegyházi-szegedi vízi út. A nagy csatornának báró Nikolics Feodor az engedélyese. Csongrád sokat nyerne, ha ez a megvalósíthatatlan terv megvalósulna.

— **Hegyi Antal hóstettei.** Ismét három rendbeli kihágás miatt büntette meg a járási főszolgabíró Hegyi Antal plébánost, a ki azt hitte, hogy a hatósághoz intézett beadványokban és a hivatalos helyiségekben csak olyan mosdatlan szájjal lehet beszélni és gorombáskodni, mint akár a piaczon a kofák között, vagy akár a plébánián, az anyakönyvi hivatalban. — Hegyi Antal plébános ur. saját felkent kezeivel megint felfofozott egy pár hívtó azért, mert szegényeknek valami dolguk akadt a plébánián. — Kérdjük, hogy vajjon ötlet mikor pofozzák már fel a türelmes hívek?

— **Huszárok nálunk.** Tegnap d. e. megélenkült a félegyházi nagyutca, melyen nyalka huszárgyerekek vonzottak díszes publikumot. Keckemétről a 4. ezred honvéd

huszár érkezett városunkba, hogy itt nagyszabású usztatási gyakorlatot rendezzenek. A gyakorlatot alkalmasint a holt Tiszának a mészégető felületén tartják, még pedig ma. A huszárok hétfőn hagyják el községeinket, gyászbaborulva némely ábrándos szöke leányfejet.

— **Vásár.** Kun-Félegyházán a múlt vasárnapon volt a nyári országos vásár, ma meg nálunk van. A csekély termés a magas gabna árak daczára nem a legjobb kilátással biztatja sem a gazdákat sem az iparosokat, ha csak kellő takarmány készlet miatt a jószág ára nem nyer valami lendületet. Mint halljuk, a félegyházi országos vásár a közepesen is aluli volt.

+ **Czibalom.** teljesen jó karban, fényezett, lábakkal, olcsón eladó. *Hol?* Megmondja a kiadóhivatal.

Egy mezőőr agyonkinozása. (Az alpári bestiák.)

Diszes gazemberekből álló parasztbanda van jelenleg a városháza fogházában letartóztatva. Galád tettök a spanyol inquitio rémes idejére emlékeztet, a mikor ugyan is divatban volt az emberek agyonkinozása. Az elfogottak mindannyian alpári, elvetemedett szocialista bűntudatosok, a kik az aratás előtt arról voltak nevezetesek, hogy a különben jámbor Alpári községet felakarták fenekestől foggatni, sőt az alpári legyzőt és bírót is meglynelhelik, ha a csendőrség közbe nem lép. Az eset, melyről most hirt adunk, f. hó 17-én történt a Bokros szélén, mely eset sajátságos borzalmaival egyetemben szólími-gyen:

23 alpári szocialista, köztük egy aszszony is, Alpárra készültek vissza, de előbb a Vinkler féle pálinka depóba tértek és ott pálinkáztak. Később kocsiakra ülve, mentek Alpár felé. A mint a Bokros széléhez értek, a tilos uton akartak keresztül menni, a mit Pusztai László mezőőr megakadályozni iparkodott, mondván, hogy azon az uton járni nem szabad. A banditák azonban nem fogadták szavát a „törvény emberé”-nek és erővel a tilos utra tértek. Ekkor Pusztai figyelmetztette az erőszak következményeire, a mit persze a derék alpári csózák figyelmen kívül hagytak, sőt Pusztait odébb lökték és menni akartak. Pusztai azonban — széles, megtermett ember lévén, megfogta a lovak gyeplőjét és feltartóztatta a kocsi-sort Ekkor aztán a banda feje Bugyi András czimeres szocialista izgató indítványára a revolvert kicsavarták a mezőőr kezéből; a revolver a nagy dulakodás közepette elsült, még pedig eredménnyel, mert a lövés talált, a golyó a Bodor Mihály czombjába fúródott, mire Bodor ájultan a földre esett. Ettől vérszemet kapott az egész banda-had és Pusztait elkezdtek agyabafóba verni. Kása József elvette a revolvert és Pusztait a kocsihoz kötötte. Bugyi András, ez a sunyi szemű megrögzött bűnös előéletű haramia pedig a mezőőr bajuszát szálaikint kezdte cibálni; Varga János 18 éves gazficzkó pedig egy doronggal a fogait verte ki. A kocsi-ra téve aztán a mezőört, koczogva viték a tilos uton Alpárra. Utközben Pleskó Teréz egy vén bestiális lelkű 50 éves gonosz boszorkány a l e g h i t v á n y a b b t a n á c s o k k a l látta el a czinkostársakat, a kik — úgy látszik — meg is fogadták hitvány mondókáit. Alpárra beérve megkötözve hurcolták a mezőört és egy, Bodor József 14 éves paraszt kölyökkel verették arczul összevissza. A bestiális tett egész Alpáron nagy szenációt keltett és mindenütt megbotránkoztak a gázság illetén megnyilatkozása felett. A hír gyorsan terjedt és a csendőrök lóhalálban vágattak a tett színhelyére, hol Pusztait kiszabadították és a merénylőket alaposan megvasalva Csongrádra szállították. A csendőrség rendkívüli ügyességgel csipte el a gazfattyukat, akik még lopással is foglalkoznak, mert sűrűn bejárnak a csongrádi szőlőkbe, honnan sok gyümölcsöt szoktak lopni. B o g d á n József a helybeli csendőrör vezetője nagy buzgalommal vezeti ez ügyben a vizsgáatot és méltán rászolgált legutóbb is a miniszteri ok-

levélre, mely a közönség körében, — ahol Bogdan nagy népszerűségének örvend — nagy meglepetést szült. A diszes alpári banda névsora a következő töviskoszoruba szedett haramiákból áll: Bodor András, Bodor István, Bodor Mihály, Baresa Mihály, Bodor József, Bugyi András, Cziner János, Király István, Kovacs István, Kürti József, Kása József, Kása Matyás, Kása János, Kis Gáspár, Kürti János Pleskó Mihály, Pleskó Teréz, Seres Balázs, Seres Karoly, Seres Matyás, Szabó János, Tar Mihály, Varga János. Ezek az elzülött erkölcsű egyének, akik felett, a büntető törvénykönyv lesz hivatalva méltó büntetésüket megszabni.

Pusztai mezőőr állapota valóságos, s az orvosi látlet is e mellett bizonyít. Hogy súlyos sebeiből a gondos orvosi gyógykezelés megszabadítja-e, az meg a jövő relytelyes titka.

Közgazdaság.

Utmutatás a sertésveszben megbetegedett sertések húsának megvizsgálására.

— Kiadja a földműve és ügyi m. kir. miniszter. — 2.

4. Eljárás a húsvizsgálásnál.

Elmondjuk már most azt, hogy s miképp kell a húsvizsgálásánál eljárni. A leölt disznónak mely testrészei azok, a melyeket a vizsgálónak meg kell tekinteni és mely jelekből lehet a húsnek ártalmatlan vagy káros voltára következtetni.

Véleményt arról, hogy a hús egészséges-e vagy nem, csak az mondhat, a ki az állatot élő állapotban is, meg feldarabolása után is, alaposan megnézte. A vizsgálatnak tehát egyaránt ki kell terjeszkednie úgy az élő állatra, mint leszúrás után a disznónak minden testrészére. De különösen magára a húsról és a szalonnára, ezenkívül főleg még a tüdőre, a belekre és a vesére mert ezeken fordulnak elő azok a változások, a melyekből a sertés vész betegséget legjobban lehet felismerni

5. Az élő sertés megvizsgálása.

Fyakran előfordul, hogy a hús olyankor is egészségesnek látszik, mikor a disznó maga súlyos beteg volt. A húsból magából tehát annak ártalmas vagy ártalmatlan voltát sok esetben biztosan megítélni nem lehet. Ilyenkor megnyugtató utbaigazítást csupán az nyújthat, ha a disznót életében vizsgáljuk meg. (Folyt. köv.)

Felölös szerkesztő: Eder János.

Kiadólap-tulajdonos: Weisz Márk.

Pályázati hirdetmény.

A karczagi közbirtokosság körkemenczében a téglá és cserépmesteri állás folyó év végével üresedésbe jövén, annak az 1898. év elejétől 3 évre választás utján leendő betöltése végett pályázat hirdetettik.

Minek folytán felhivatnak mindazon egyének, kik a megüresedendő téglá és cserépmesteri állás elnyerése végett pályázni szándékoznak, hogy szakképzettségükről szóló okmányikkal felszerelt kérvényeiket a karczagi közbirtokosság elnökségéhez folyó év **szepember 15-éig** adják be, hol a pályázati feltételek az említett határidőig a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők s az évi téglá és cserép szükséglet mennyiségei is megtudhatók.

Karczag, 1897. augusztus 15.

L. Sánta Imre,
közbirt. elnök.

1806 897. tk. sz.

Árverési hirdetm. kivonat.

A csongrádi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy a csongrád városi takarékpénztár végrehajtatónak Csépe Maria férj. Tóth Istvánné és Toth István, kinek neje Pusztai Mária végrehajtást szenvedők elleni 260 frt főkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék, a csongrádi kir. járásbiróság területén lévő, Csongrád község határában fekvő, a csongrádi 7157. sz. tjkvben A. X. 3—4 sorsz. alatt felvett Csépe Maria férj Tóth Istvánné és Csépe Veron kis kora neven álló 7080 - 7081/a. hrsz. 597 □ öl szőlőből és 8381/a. hrsz. 1200 □ öl szőlőből Csépe Maria férj. Tóth Istvánné és Csépe Veron kis kora neven álló 2538/a. hsz. 227 □ öl bökéayi földre a végreht. törv. 156. § a) pontja értelmében egészben — m'g pedig a 9703/876. tkszámmal C. 1. a. özv. Csépe Istvánné szül. Nagv Anna és a 13,838/880. tkszámmal C. 3. alatt özv. Csépe Pálné szül. Urbán Ilona javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett; továbbá a csongrádi 6273. számú tjkvben A. X. 2. sorszám alatt felvett Csépe Maria férj Tóth Istvánné és Csépe Veron kis kora, továbbá Tóth János kis kora. Tóth István kis kora és Tóth Mária kis kora neven álló 9205 b. 1. hrszámu 1 hold 800 □ öl legelőre 120 frt és végre a csongrádi 7325. szjtkvben A. X. 1. sorsz. alatt felvett 9205. b. 2. hrsz. 3 hold legelőből Tóth Istvánt illetett két harmad részre 160 frt 66 krban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1897. évi szeptember hó 10-ik napján dél előtti 9 órakor** a csongrádi kir. jbróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 100/0 át, vagy is 10 frt 30 kr, 18 frt 10 kr. 1 frt 60 kr. 12 frt és 16 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1897. évi. június hó 28-ik napján.

A csongrádi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Szappanos János,
kir. járásbiró.